

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos ekonomikos
ir inovacijų ministerijai

2019-10-
į 2019-10-21

Nr. (10.1.1.3-413)10-
Nr. (28.4-41)-3-3859

DĖL IŠVADOS TEISĖS AKTO PROJEKTUI

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Ministerija), išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtą ir derinimui pateiktą Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-394 2, 5, 10 straipsnių pakeitimo ir 1, 3 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektą, informuoja, kad nuosekliai laikosi pozicijos dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2017 m. birželio 1 d. priimto Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-394, kuri yra argumentuotai išdėstyta Ministerijos 2019 m. spalio 14 d. raštu Nr. (10.1.1.3-413)10-6245, 2019 m. spalio 1 d. raštu Nr. (10.1.1.3-413)10-5954 ir 2019 m. rugpjūčio 20 d. raštu Nr. (2.2.4-413)10-5226.

Viceministras

Algirdas Šešelgis

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

I 2019-10-22 Nr.
Nr. 3-3859

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Informuojame, kad Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija pagal savo kompetenciją neturi pastabų ir pasiūlymų dėl Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-394 2, 5, 10 straipsnių pakeitimo ir 1, 3 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto.

Vidaus reikalų viceministras

Česlovas Mulma

Originalas siunčiamas nebus

Lietuvos Respublikos ekonomikos
ir inovacijų ministerai

201 9-10-23 Nr. 5.232

**DEL ALKOHOLIO KONTROLES ĮSTATYMO Nr. 1-8572, 16, 16-1, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

Jvertinę pakartotiniam derinimui pateikt Alkoholio kontrolės įstatymo Nr. 1-8572, 16, 16-1, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-394 2, 5, 10 straipsnių pakeitimo ir 1, 3 straipsnių pripaikinimo netekusiais galios įstatymo projekt (reg. Nr. 19-11094(3)) (toliau – Įstatymo projektas), norime atkreipti dėmesį į kelias problemas, kurias įstatymo projektas nesprendžia:

- įstatymo projektas netaikytinas nestacionarių viešojo maitinimo vietų – lauko terasų, kurios

bus toliau nei 40 metrų ar kitu savivaldybės nustatytu atstumu nuo stacionarių viešojo maitinimo vietų. Ioms lauko terasoms licencijos nebebus išduodamos, kadangi Įstatymo projekte nelieta tokios galimybės;

- Įstatymo projekte numatytoose vietose, t. y. paplūdimiuose ir paviljonuose, bus galima prekiauti alkoholiniais gerimais, tik jei alia ių vietų bus stacionarios viešojo maitinimo vietos (paviljonas – nestacionarus statinys, paplūdimiuose – stacionarių pastatų statyba ir teisinė registracija yra negalima).

Neisprendus šių problemų, bus priverstos užsidaryti sostinės lauko terasos Vilniaus Bernardinų sode, Vokiečių gatvėje, Rotušės aikštėje ir pan. Lauko kavinės negalės veikti Kaune, kitų didmiesčių senamiėsiuose, kuriuose lankosi ne tik gyventojai, bet ir užsienio turistai.

Atsižvelgiant į tai, siūlome suteikti galimybę, savivaldybių tarybų sprendimu, lauko kavinėse (nestacionariose vietose) prekiauti silpnais (iki 22 proc.) alkoholiniais gerimais sezono metu.

Pagarbiai
Vykdomasis direktorius

Riardas Sartatavičius

NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, Šv. Stepono g. 27, 01312 Vilnius, tel. 8 706 68060,
faks. 8 706 68095, el. p. ntakd@ntakd.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302610311

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

Į TAIS

Nr. 19-11094(3)

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO NR. 19-11094(3) DERINIMO

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas (toliau – Departamentas), atsakydamas į Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2019-10-21 raštu Nr. 19-1104 pateiktą derinimui Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo 2, 5, 10 straipsnio pakeitimo ir 1, 3 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektą Nr. XIII-394 (toliau – Įstatymo projektas), teikia savo nuomonę bei siūlymus dėl Įstatymo projekto.

Departamento nuomone, Įstatymo projekte įtvirtinti pakeitimai iš esmės ne mažins alkoholio suvartojimo prieinamumą, o jį didins, kadangi Įstatymo projekto 2 straipsnyje siūloma praplėsti savivaldybių teises nustatyti didesnę nei 40 metrų ribą, aptarnaujant pirkėjus lauko sąlygomis nuo stacionarios viešojo maitinimo vietos. Tokiu būdu būtų **nutolstama nuo bendros Lietuvos Respublikoje vykdomos alkoholio politikos tikslų ir nebūtų užtikrintas priimtų alkoholio kontrolės politikos nuostatų tęstinumas**. Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-394 nuostatos įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatas bei Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas, susijusias su alkoholio prieinamumo ir vartojimo mažinimu. Pabrėžtina, kad Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 13 d. patvirtintos Valstybinės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos 2018–2028 metų programos vienas iš tikslų sumažinti alkoholio, tabako gaminių ir su tabako gaminiais susijusių gaminių prieinamumą (fizinį ir ekonominį), siekiant apsaugoti visuomenės ir asmens sveikatą, o šiam tikslui pasiekti nustatyta viena iš įgyvendinimo krypčių – užtikrinti priimtų alkoholio, tabako ir su tabako gaminiais susijusių gaminių prieinamumo ribojimo priemonių tęstinumą ir poveikio vertinimą. Dar 2006 m. Jungtinės Karalystės Alkoholio tyrimų instituto parengtos Europos Komisijai „Alkoholis Europoje visuomenės sveikatos požiūriu“ ataskaitos rekomendacijose alkoholio prieinamumo atžvilgiu nurodyta, kad atitinkamos institucijos, kurios yra įvedusios alkoholio prekybos vietų skaičiaus, tankumo, vietos, darbo valandų ir dienų apribojimus, turėtų stengtis nešvelninti savo įvestų apribojimų. Pažymėtina, kad šios ataskaitos rekomendacijos aktualios ir šiandien.

Šiuo Įstatymo projektu suteikiamos naujos teisės savivaldybėms. Departamentas mano, kad didesnių teisių suteikimas savivaldybėms yra diskutuotinas, tačiau tokių teisių suteikimas būtų tikslingas tik tokiu atveju, jei jau turimomis teisėmis savivaldybės aktyviai naudotųsi. Departamento atliekami tyrimai nuo 2012 m. parodo, kad įgyvendindamos Alkoholio kontrolės įstatyme suteiktas teises riboti alkoholio suvartojimą prieinamumą savivaldybės yra pasyvios (pvz. 2018 m. 13 savivaldybių yra gavusios 40 pasiūlymų dėl laiko, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, ribojimo. 9 savivaldybės priėmė 14 sprendimų dėl laiko ribojimo prekiauti alkoholiu viešojo maitinimo įmonėms, o viena savivaldybė apribojo alkoholio prekybos laiką mažmeninės prekybos įmonei), todėl naujų teisių suteikimas kartu nesukūrus mechanizmo, kuris užtikrintų, kad savivaldybės aktyviai naudotųsi šiomis teisėmis, būtų faktiškai neveiksiančios normos įteisinimas, realiai nuo 2017 m. birželio 1 d. priimtų draudimų dėl paplūdimių ir paviljonų panaikinimas. Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 str. 1 d. nustatyta, kad rengiant teisės akto, kuriuo numatoma reglamentuoti iki tol nereglamentuotus santykius, taip pat kuriuo iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas, projektą, privalo būti atliekamas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Departamento nuomone, būtina įvertinti ar savivaldybės suteiktomis teisėmis naudosis, koku būdu užtikrinti savivaldybių aktyvumą naudojantis tokiomis teisėmis, todėl **privalo būti atliktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas**, kas šiuo metu nėra padaryta.

Pabrėžtina, kad nuo 2017 m. birželio 1 d. priimtas Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XIII-394, kurio nuostatos šiuo projektu keičiamos ir pripažįstamos netekusios galios, buvo **inicijuotos ir sulaukė didelio palaikymo iš visuomenės**. Iniciatyvinės grupės „Už blaivią“ dėl šių nuostatų ir jų įgyvendinimo surinko daugiau kaip 61 tūkst.¹ gyventojų parašų. Todėl, Departamento nuomone, ketinant keisti šias nuostatas būtina platesnė diskusija su visuomene.

Pažymėtina, kad Įstatymo pakeitimo projekto nuostatos sudarytų nelygias konkurencines sąlygas ūkio subjektams, kurie jau pasiruošę įsigaliosiančių Įstatymo normų įgyvendinimui. Be to, dažna įstatymų kaita bei dažni įstatyminių normų svarstymai dėl keitimo ar atšaukimo priimtų, bet dar neįsigaliojusių Įstatymo normų, **sumenkina pasitikėjimą Įstatymu bei vykdoma politika**. Siekiant užtikrinti visuomeninių santykių stabilumą, teisės normos neturėtų būti nuolat keičiamos.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Departamentas, atlikdamas Alkoholio kontrolės įstatymo reikalavimų priežiūros funkciją, ne kartą yra gavęs iš gyventojų bendrijų, švietimo ir ugdymo įstaigų skundus apie šalia šių įstaigų ir gyvenamųjų namų veikiančių paviljonų daromus Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus. Departamentui atlikus tyrimus, **dažnu atveju skundai pasitvirtindavo**. Taip pat svarbu pastebėti, kad smulkiojo verslo atstovai siekdami konkuruoti su didžiais prekybos tinklais, vykdydami griežtai reglamentuojamų produktų prekybą ir siekdami didesnio pelno, dažnu atveju pasirinkdavo neteisėtos prekybos alkoholiniais gėrimais strategiją (pvz. vykdydami prekybą alkoholiniais gėrimais draudžiamu laiku). Nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliosiantys draudimai vykdyti mažmeninę prekybą alkoholiniais gėrimais paviljonuose, paplūdimiuose, nestacionariose viešojo maitinimo vietose sumažins alkoholinių gėrimų prieinamumą (mažės prekybos vietų skaičius, licencijų suteikiančių teisę prekiauti alkoholiniais gėrimais rūšių skaičius), taip pat padės išvengti

¹ <http://alkas.lt/2016/05/20/pilietines-iniciatyvos-uz-blaivia-parengtas-alkoholio-kontroles-istatymo-pakeitimo-projektas-bus-svarstomas-seime/>

alkoholio vartojimo nulemtų nelaimingų atsitikimų prie vandens telkinių, tuo pačiu būtų užtikrinamos vaikų, nepilnamečių asmenų teisės į poilsio aplinką, apsaugotą nuo alkoholio vartojimo ir, kiek įmanoma, nuo alkoholinių gėrimų vartojimo propagavimo neigiamų pasekmių.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad siūlomas Įstatymo projektas padės efektyviau kovoti su viešosios tvarkos pažeidimais, prisidės prie visuomenės sveikatos gerinimo bei atitiks teisėkūros proporcingumo principą. Pažymėtina, kad Įstatymo projekto 4 straipsniu įtvirtinti pakeitimai yra absoliutūs, tai reiškia savivaldybė priėmusi draudimą prekiauti savivaldybės teritorijoje esančiuose paplūdimiuose ar paviljonuose uždraus prekiauti visiems ūkio subjektams, esantiems paplūdimiuose ar vykdančioms veiklą paviljonuose. Departamento nuomone, tokios normos nebus nukreiptos tik į Įstatymo reikalavimų nepaisančius ūkio subjektus. Atlikus teisinio reguliavimo poveikio vertinimą būtų galima pasirinkti Įstatymo leidėjo tikslus atitinkantį teisinį reguliavimą.

Departamentas mano, kad savivaldybės turėtų būti įgalinamos įteisinant efektyvias priemones. Konstatuotina, kad dauguma Departamento nustatomų pažeidimų yra susiję su Įstatymo 18 str. 3 d. 11, 13 p., 9 d. pažeidimais (prekyba alkoholiniais gėrimais pažeidžiant nustatytus laiko apribojimus). Neretai pažeidimus padaro tie patys ūkio subjektai. Apie tai, kad Įstatyme nustatytos priemonės (baudos ir savivaldybės nustatytos teisės riboti licencijoje nustatytą prekybos alkoholiniais gėrimais laiką) yra neefektyvios, Departamentą ne kartą informavo pačios savivaldybės. Dėl „probleminių taškų“ sulaukiama nemažai skundų ir iš visuomenės. Todėl palaikant savivaldybių iniciatyvas, manome esant tikslinga į minėtą Įstatymo projektą įtraukti savivaldybių teisę panaikinti licencijas verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais galiojimą įmonėms, kurios pakartotinai pažeidžia Įstatymo 18 str. 3 d. 11, 13 p., 9 d. nuostatas. Departamento nuomone, šios priemonės bus efektyvus būdas kovojant su ūkio subjektais nuolat pažeidinėjančiais Įstatymo reikalavimus.

Tabako, alkoholio, narkotinių
ir psichotropinių medžiagų prekursorių licencijų
skyriaus vedėja,
laikinais atliekanti direktoriaus funkcijas

Violeta Verseckienė